

Cezary Kąkol

Uniwersytet Zielonogórski

ORCID: 0000-0001-6303-2542

ckakol@wez.uz.zgora.pl

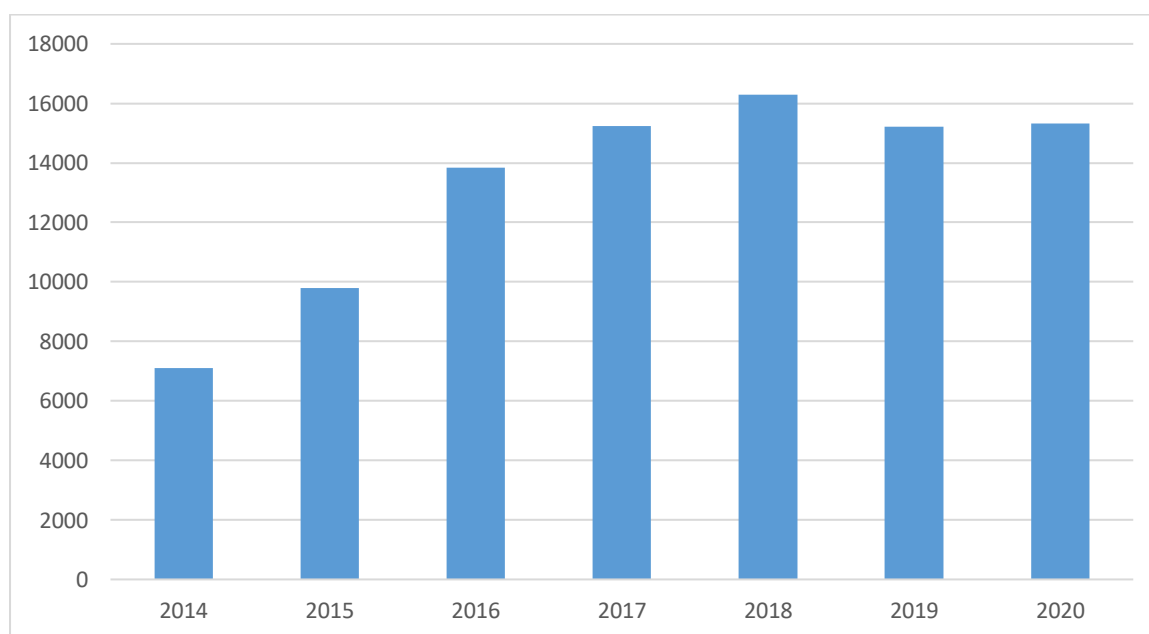
<https://doi.org/10.34858/api.1.2022.13>

Granice dysponowania bronią palną i amunicją w świetle norm prawa karnego – zagadnienia wybrane

Wstęp

Obszar rozważań podjętych w niniejszym artykule koncentruje się na przykładowym przedstawieniu i ocenie normatywnych granic dysponowania bronią palną i amunicją. Odzwierciedleniem ich są m.in. normy prawa karnego. Badaniu poddano przepisy prawa karnego zarówno kodeksowe, jak i pozakodeksowe, kryminalizujące naruszenia takich granic jako przestępstwa. Skoncentrowano się na najdalej idących naruszeniach, będących przestępstwami, dla których ustawodawca przewidział najsurowsze konsekwencje prawnokarne.

Wydaje się, że badana problematyka jest nie tylko aktualna, ale wręcz staje się coraz bardziej popularna ze względu na rosnące zainteresowanie społeczeństwa bronią palną. Z perspektywy historycznej jest to zagadnienie, które stale zyskuje na znaczeniu również poprzez utrwaloną na przestrzeni ostatnich lat tendencję wzrostową wydawanych pozwoleń na broń (ryc. 1).

Ryc. 1. Liczba osób, którym wydano pozwolenie na broń

Źródło: dane statystyczne Komendy Głównej Policji

Charakterystyka polskiego modelu dostępu do broni palnej i amunicji

Obowiązujący w Polsce model dostępu do broni palnej i amunicji został stworzony bez wyraźnego osadzenia normatywnego w przepisach rangi konstytucyjnej. W Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. nr 78, poz. 483 ze zm.) nie ma żadnych regulacji, które mogłyby stanowić rodzaj wzorca konstytucyjnego określającego zasady dostępu do broni palnej i amunicji. Dostęp taki nie ma zatem charakteru wolności chronionej konstytucyjnie, a w konsekwencji nie sposób przyjąć, że w polskim systemie prawa istnieją gwarancje normatywne możliwości posiadania broni palnej¹. Okoliczność, że prawa do posiadania broni nie można zaliczyć do kategorii wolności i praw osobistych obywatela w świetle konstytucji, została też wielokrotnie dostrzeżona przez sądy administracyjne².

W związku z powyższym, niezależnie od regulacji funkcjonujących w Unii Europejskiej³, problematyka modelu dostępu do broni palnej i amunicji została w polskim systemie prawa przeniesiona na płaszczyznę ustawową⁴. W polskim systemie prawa zasadniczym aktem prawnym, który określa zasady dostępu do broni palnej i amunicji, jest Ustawa z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz.U. z 2020 r., poz. 955 – dalej u.b.a.). W art. 4 ust. 1 pkt 1 u.b.a. zawarto zakresową definicję pojęcia broni palnej, która obejmuje broń: bojową, myśliwską, sportową, gazową, alarmową i sygnałową (art. 4 ust. 1 pkt 1 u.b.a.)⁵. Z

¹ Por. R. Mikowski, *Kilka uwag o podstawach prawnych ograniczeń dostępu do broni palnej w Polsce*, „Przegląd Prawa i Administracji” 2018, t. CXV, s. 163–166.

² Wśród judykatów wydanych w ostatnim czasie można wskazać wyroki np.: Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 2 marca 2021 r., sygn. II SA/Wa 763/20; Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 5 lutego 2021 r., sygn. II SA/Wa 777/20; Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 14 października 2020 r., sygn. II SA/Wa 727/20; Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 9 września 2020 r., sygn. II SA/Wa 1661/19; Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 5 sierpnia 2020 r., sygn. II SA/Wa 1113/19; Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 20 lipca 2020 r., sygn. II SA/Wa 2277/19; Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 17 lipca 2020 r., sygn. II SA/Wa 1800/19; Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 24 czerwca 2020 r., sygn. II SA/Wa 2077/19.

³ Zob. np. Dyrektywa Rady 91/477/EWG z dnia 18 czerwca 1991 r. w sprawie kontroli nabywania i posiadania broni (Dz. Urz. WE L 256, s. 51).

⁴ Na temat rozważań w zakresie regulacji prawnych posiadania broni palnej w Polsce zob. B. Wiśniewski, *Dostęp do broni, prawo czy przywilej?* [w:] *Identyfikacja granic wolności i praw jednostki. Prawnoporównawcza analiza tożsamego przypadku pod kątem praktyki stosowania prawa amerykańskiego i polskiego*, red. M. Jabłoński, Wrocław 2016, s. 311–318; R. Mikowski, *Kilka uwag o prawnych formach działania administracji w zakresie dostępu do broni palnej*, [w:] *Administracja publiczna pod rządami prawa. Księga pamiątkowa z okazji 70-lecia urodzin prof. zw. dra hab. Adama Błasia*, red. J. Korczak, Wrocław 2016, s. 337–339.

⁵ Szerzej na ten temat zob. C. Kąkol, *Ustawa o broni i amunicji. Komentarz*, Warszawa 2021, s. 34–44.

kolei treściowa definicja broni palnej z art. 7 ust. 1 wspomnianej ustawy określa jej cechy konstytutywne i uznaje za nią każdą przenośną broń lufową, która miota, jest przeznaczona do miotania lub może być przystosowana do miotania jednego lub większej liczby pocisków lub substancji w wyniku działania materiału miotającego. Warto zauważyć, że tylko niektóre desygnaty pojęcia broni palnej, o której mowa w u.b.a., zostały zdefiniowane treściowo w tym akcie prawnym⁶. Należy tu wskazać na broń palną sygnałową⁷ i broń palną alarmową⁸. Pozostałe desygnaty nazwy, tj. broń bojowa, broń sportowa i broń gazowa, są definiowane pozaustawowo⁹.

Znaczeniu pojęcia amunicji poświęcono z kolei art. 4 ust. 2 i 3 u.b.a., w których ograniczono jego zakres do amunicji do broni palnej, a nadto objaśniono, że amunicją są naboje przeznaczone do strzelania z takiej broni.

W kontekście ww. definicji szczególne znaczenia mają istotne części broni i amunicji, o których jest mowa w art. 5 u.b.a. Zawarte w nim określenie tworzy fikcję prawną zrównującą na płaszczyźnie prawnej, w tym prawnokarnej, istotne części broni palnej i amunicji z bronią palną i amunicją. Gotowe lub obrobione istotne części broni lub amunicji uważa się za broń lub amunicję, przy czym do części takich zalicza się szkielet broni, baskilę, lufę z komorą naboją, zamek, komorę zamkową oraz bęben nabojowy. Istotnymi częściami amunicji są natomiast: pociski wypełnione materiałami wybuchowymi, chemicznymi środkami obezwładniającymi lub zapalającymi albo innymi substancjami, których działanie zagraża życiu lub zdrowiu, spłonki inicjujące spalanie materiału miotającego i materiał miotający w postaci prochu strzelniczego.

⁶ Broń myśliwska – to broń skonstruowana z zamierzeniem użycia jej do polowań na zwierzęta. Według § 3 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Środowiska z 23 marca 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków wykonywania polowania i znakowania tusz (Dz.U. nr 61, poz. 548 ze zm.) do wykonywania polowania oraz odstrzału zwierząt stanowiących nadzwyczajne zagrożenie dla życia, zdrowia lub gospodarki człowieka dopuszczona jest wyłącznie myśliwska broń palna długa centralnego zapłonu, o lufach gwintowanych lub gładkich, z wyłączeniem broni czarnoprochowej, pistoletów i rewolwerów, z której po maksymalnym załadunku można oddać najwyżej sześć pojedynczych strzałów, z tym że do magazynka broni samopowtarzalnej można załadować jednorazowo najwyżej dwa naboje. Używana do polowania broń myśliwska o lufach gwintowanych musi być przeznaczona do strzelania amunicją myśliwską charakteryzującą się energią pocisku nie mniejszą niż 1000 J w odległości 100 m od wylotu lufy.

⁷ Urządzenie wielokrotnego użycia, które w wyniku działania sprężonych gazów, powstających na skutek spalania materiału miotającego, jest zdolne do wystrzelenia z lufy o kalibrze nie mniejszym niż 25 mm substancji w postaci ładunku pirotechnicznego celem wywołania efektu wizualnego lub akustycznego (art. 7 ust. 2 u.b.a.).

⁸ Urządzenie wielokrotnego użycia, które w wyniku działania sprężonych gazów, powstających na skutek spalania materiału miotającego, wywołuje efekt akustyczny, a wystrzelona z lufy lub elementu ją zastępującego substancja razi cel na odległość nie większą niż 1 metr (art. 7 ust. 3 u.b.a.).

⁹ Zob. C. Kąkol, *Ustawa o broni...*, s. 37–38; R. Rejmaniak, *Wyrabianie, handel i posiadanie broni palnej oraz amunicji w Polsce. Aspekty karnoprawne i kryminologiczne*, Toruń 2019, s. 53–59; Uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2004 r., I KZP 39/03, w której wskazano, że broń gazowa jest bronią palną zarówno w rozumieniu art. 263 § 2 k.k., jak i art. 263 § 2 k.k.

Bogusz Bomanowski i Aneta Kurczewska wskazują, że dostępność broni, wzrost jej liczebności w rękach osób prywatnych, jest zwykle postrzegany jako czynnik zwiększający potencjalne zagrożenia aktami przemocy. Broń uważana jest zarówno za narzędzie ułatwiające zrealizowanie *ex ante* zbrodniczego zamiaru, jak i przedmiot, który sam może prowokować agresję, rozpoczynając tym samym łańcuch zdarzeń z punktem kulminacyjnym popełnienia czynu zabronionego. Ta kryminologiczna konstatacja odcisnęła znaczące piętno na regulacjach administracyjnoprawnych i prawnokarnych w Polsce i innych państwach europejskich¹⁰.

Obowiązujący w Polsce model dostępu do broni palnej i amunicji ma charakter reglamentacyjny i powszechnie oceniany jest jako stosunkowo skomplikowany¹¹. Leszek A. Niewiński wskazuje, że objęcie przez ustawodawcę posiadania, wytwarzania i obrotu bronią palną i amunicją powodowane jest potrzebą ochrony przed niebezpieczeństwem użycia tych przedmiotów przeciwko życiu i zdrowiu ludzkiemu¹². O reglamentacyjnym charakterze polskiego modelu przesądza art. 2 u.b.a., w którym ustanowiono zasadę, że poza przypadkami określonymi w ustawie nabywanie, posiadanie oraz zbywanie broni i amunicji jest zabronione. Wejście w legalne posiadanie broni palnej i amunicji prowadzi przez mało przejrzyste postępowanie administracyjne, w którym rozstrzygnięcie następuje w wyniku decyzji administracyjnej¹³. Z art. 9 ust. 1 u.b.a. wynika, że broń palną i amunicję do niej, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 11 u.b.a., można posiadać na podstawie pozwolenia na broń wydanego przez właściwego ze względu na miejsce stałego pobytu zainteresowanej osoby lub siedzibę zainteresowanego podmiotu komendanta wojewódzkiego Policji, a w przypadku żołnierzy zawodowych – na podstawie pozwolenia wydanego przez właściwego komendanta oddziału Żandarmerii Wojskowej¹⁴. Decyzja w sprawie pozwolenia na broń ma charakter

¹⁰ B. Bomanowski, A. Kurczewska, *Prawne i kryminologiczne aspekty reglamentacji dostępu do broni palnej*, [w:] *III Dni Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego. Materiały z konferencji*, red. M. Zelek, Rzeszów 2009, s. 221.

¹¹ R. Mikowski wskazuje, że w porównaniu z innymi krajami europejskimi polskie prawodawstwo w zakresie dostępu do broni palnej jest jednym z najostrzejszych. Statystycznie w Polsce na 100 mieszkańców przypada 1,3 sztuki broni, co stanowi wartość wielokrotnie mniejszą niż w takich państwach, jak Szwajcaria, Niemcy czy Czechy, nie mówiąc już o Stanach Zjednoczonych czy Arabii Saudyjskiej; R. Mikowski, *Kilka uwag o prawnych...*, s. 337. Por. B. Pawlaczyk, *Teoretyczne i praktyczne problemy dostępu do broni palnej wobec poglądów młodych Polaków*, „Ante Portas – Studia nad Bezpieczeństwem” 2016, nr 2 (7), s. 167 i nast.; B. Bacia, *Prawo dostępu do broni palnej*, Warszawa 2018, s. 14–18.

¹² L.A. Niewiński, *Zakres reglamentacji dostępu do broni palnej jako forma ograniczenia prawa podmiotowego obywatela*, „Studia Prawnoustrojowe” 2006, nr 6, s. 243.

¹³ Krytycznie na temat kryteriów stosowanych przy wydawaniu decyzji administracyjnych, jako podstawowej formy kontroli dostępu do broni palnej, zob. R. Mikowski, *Kilka uwag o prawnych...*, s. 339–342.

¹⁴ Pozwolenia na broń nie wymaga się m.in. w przypadku używania broni palnej sygnałowej i alarmowej do celów wzywania pomocy, ratowniczych, poszukiwawczych oraz przez osoby uprawnione do sygnalizacji zawodnikom rozpoczynania konkurencji sportowej w trakcie zawodów sportowych, jeżeli wymaga ona takiej sygnalizacji, posiadania broni palnej pozbawionej cech użytkowych; posiadania broni palnej rozdzielnego ładowania, wytworzonej przed rokiem 1885 oraz replik tej broni, posiadania broni palnej alarmowej o kalibrze do 6 mm (art.

decyzji związanej¹⁵. W art. 15 ust. 1 u.b.a. określono przypadki, w których wydanie pozwolenia na broń jest zabronione, np. osobie niemającej ukończonych 21 lat, osobie z określonymi zaburzeniami psychicznymi czy osobie uzależnionej od alkoholu lub od substancji psychoaktywnych. Pozwolenie na broń jest wydawane na czas nieokreślony (art. 9 ust. 6 u.b.a.). Wydaje się je, jeżeli wnioskodawca nie zagraża samemu sobie, porządkowi lub bezpieczeństwu publicznemu oraz przedstawi ważną przyczynę posiadania broni (art. 10 ust. 1 u.b.a.). Nie ulega wątpliwości, że kryteria te są nieostre i dają wyjątkową swobodę oceny organowi, który podejmuje decyzję w przedmiocie pozwolenia¹⁶. W praktyce pod tym względem niezwykle pomocne jest orzecznictwo sądów administracyjnych, które od wielu już lat dokonuje *in concreto* wykładni kryteriów określonych w art. 10 ust. 1 u.b.a.

Pozwolenie na broń wydaje się w określonym celu, np. ochrony osobistej, ochrony osób i mienia, łowieckim, sportowym czy rekonstrukcji historycznych. Każdy z nich ma zindywidualizowaną ważną przyczynę posiadania broni, którą wnioskodawca musi przedstawić. W odniesieniu do ww. przypadków, zgodnie z art. 10 ust. 3 u.b.a., za ważną przyczynę uważa się w szczególności: stałe, realne i ponadprzeciętne zagrożenie życia, zdrowia lub mienia (w przypadku pozwolenia na broń do celów ochrony osobistej, osób i mienia), posiadanie uprawnień do wykonywania polowania, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów (w przypadku pozwolenia na broń do celów łowieckich), udokumentowane członkostwo w stowarzyszeniu o charakterze strzeleckim, posiadanie określonych w u.b.a. kwalifikacji sportowych oraz licencji właściwego polskiego związku sportowego (w przypadku pozwolenia na broń do celów sportowych), udokumentowane członkostwo w stowarzyszeniu, którego celem statutowym jest organizowanie rekonstrukcji historycznych oraz zaświadczenie potwierdzające czynny udział w działalności statutowej (pozwolenie do celów rekonstrukcji historycznych).

Osoba, która występuje z wnioskiem o wydanie pozwolenia na broń, ma ponadto obowiązek poddać się, a następnie przedstawić właściwemu organowi Policji orzeczenia lekarskie i psychologiczne, stwierdzające, że nie należy do osób wymienionych w art. 15 ust. 1 pkt 2-4 u.b.a. (nie ma określonych zaburzeń psychicznych, nie wykazuje istotnych zaburzeń funkcjonowania psychologicznego, nie jest uzależniona od alkoholu lub substancji

11 u.b.a.). W art. 9 ust. 2-4 u.b.a. określono warunki prawne legalnego posiadania innych rodzajów broni, np. broni palnej pozbawionej cech użytkowych, miotaczy gazu obezwładniającego, broni pneumatycznej.

¹⁵ Zob. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 5 marca 2013 r., sygn. II OSK 2088/11.

¹⁶ Por. art. 15 ust. 1 u.b.a. określające negatywne przesłanki wydania pozwolenia na broń m.in. ze względu na wiek, stan zdrowia, uzależnienia, przeszłość kryminalną, a także art. 17 u.b.a. określający przesłanki odmowy wydania pozwolenia na broń.

psychoaktywnych), i potwierdzające, że może dysponować bronią, wydane przez lekarza upoważnionego i psychologa upoważnionego, nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem złożenia wniosku (art. 15 ust. 3 u.b.a.)¹⁷. Nie można również zapominać, że osoba, która występuje z podaniem o wydanie pozwolenia na broń, jest obowiązana zdać egzamin przed komisją powołaną przez właściwy organ Policji ze znajomości przepisów dotyczących posiadania i używania danej broni oraz z umiejętności posługiwania się nią (art. 16 ust. 1 u.b.a.).

Dysponowanie bronią palną i amunicją w świetle pozakodeksowych norm prawnokarnych

Jedynym typem przestępstwa, z którym mamy do czynienia w u.b.a., jest porzucenie broni palnej lub amunicji (art. 50). Pomijając w tym miejscu regulacje kodeksowe, dowodzi to, że w ocenie ustawodawcy spośród naruszeń obowiązków dotyczących reguł dysponowania bronią palną i amunicją, a zawartych w u.b.a, to właśnie umyślne porzucenie broni palnej lub amunicji cechuje się najwyższym stopniem szkodliwości społecznej¹⁸. Ocena taka wiąże się z istotą porzucenia, skutkującego fizyczną utratą tych przedmiotów przez jej dotychczasowego dysponenta, który – jako legalny posiadacz broni palnej lub amunicji – był jednocześnie gwarantem bezpieczeństwa. W żadnym przepisie u.b.a. nie została zawarta norma zakazująca wprost porzucania broni palnej lub amunicji. Zakaz takiego zachowania się można jednak odkodować pośrednio z innych regulacji, które określają postępowanie z takimi przedmiotami, a kształtują model dostępu do broni palnej i amunicji. Regulacje konstruują obowiązki mające prewencyjnie zapobiec umyślnemu porzuceniu, określające reguły postępowania z bronią palną i amunicją. Należy tu w szczególności wskazać przepisy rozdziału 2 u.b.a. dotyczące zasad dysponowania bronią i amunicją.

Do popełnienia przestępstwa z art. 50 u.b.a. dochodzi już poprzez sam fakt porzucenia broni palnej i amunicji. Jego formalny charakter powoduje, że nie jest wymagane, aby z powodu określonego wyzbycia się doszło do powstania stanu zagrożenia, niebezpieczeństwa dla innej osoby, osób czy mienia. Penalizacja jest w tym przypadku uzasadniona potencjalną możliwością stworzenia takiego stanu, tj. wejścia w posiadanie broni palnej lub amunicji przez osobę do tego niepowołaną.

¹⁷ Zob. A. Barczak-Oplustil, T. Sroka, *Obowiązkowe badania diagnostyczne*, [w:] *System Prawa medycznego, t. I, Szczególne świadczenia zdrowotne*, red. L. Bosek, A. Wnukiewicz-Kozłowska, Warszawa 2018, s. 819–823.

¹⁸ Zob. C. Kąkol, *Ustawa o broni...*, s. 342.

Istotą porzucenia jest utrata kontroli nad losem broni palnej lub amunicji. Sprawca w wyniku swojego zachowania przestaje decydować kto, kiedy i w jakich okolicznościach będzie mógł taką broń palną lub amunicję posiadać (wejść w jej posiadanie). Porzucenie obejmuje nie tylko postać aktywną zachowania się, np. wyrzucenie, włożenie, ale również tę pasywną, np. pozostawienie w określonym miejscu. W piśmiennictwie zwrócono uwagę, że w art. 50 u.b.a. chodzi o takie postąpienie z bronią palną lub amunicją, które następuje na rzecz oznaczonej osoby lub osób, lecz powoduje brak możliwości dostępu do nich i ustalenia, w czyjej dyspozycji – po zachowaniu sprawcy – przedmioty te znajdują się albo mogą się znajdować¹⁹. Gdy w analogicznej sytuacji postąpienie z bronią palną lub amunicją następuje na rzecz oznaczonej osoby (osób), zachowanie sprawcy można rozpatrywać z perspektywy przestępstw z art. 263 § 3 i 4 k.k.

Ważnym ograniczeniem odpowiedzialności karnej z art. 50 u.b.a. jest uprzednie pozostawienie porzucanej broni palnej lub amunicji w dyspozycji sprawcy, czyli sprawowanie nad nimi władztwa. Chodzi tu zatem o osobę, która znajduje się w określonej sytuacji faktycznej, polegającej na tym, że ma realną możliwość decydowania o losie tych przedmiotów.

Językowa wykładnia przepisu art. 50 u.b.a. skłania do przyjęcia, że realizacja określonego w nim przestępstwa następuje nie tylko w razie pozostawiania broni palnej lub amunicji w legalnej dyspozycji sprawcy, ale również wtedy, gdy dysponuje on tymi przedmiotami w sposób bezprawny. Główny akcent jest tu położony na fakt dysponowania bronią palną lub amunicją i postąpienie z nią w sposób przestępczy, czyli porzucenie. Kryminalizacja porzucenia nie jest również determinowana istnieniem obowiązku uzyskania zezwolenia na posiadanie takiej broni palnej lub amunicji (*Lege non distinguente nec nostrum est distinguere*)²⁰.

Występek z art. 50 u.b.a. powoduje abstrakcyjne narażenie chronionego dobra prawnego, ponieważ jego realizacja przez sprawcę – bez zaistnienia dodatkowych okoliczności – nie stwarza sama w sobie określonego niebezpieczeństwa²¹. Fundamentalnym dobrem prawnym chroniącym ten przepis jest bezpieczeństwo i porządek publiczny z dysponowania bronią palną lub amunicją przez osoby, które objęły ją we władanie w wyniku uprzedniego porzucenia przez inną osobę (sprawcę). Abstrakcyjność zagrożenia wynika z tego, że porzucenie broni palnej lub amunicji stwarza jedynie możliwość urealnienia się zagrożenia.

¹⁹ Ibidem, s. 346.

²⁰ Por. art. 11 pkt 6, 10 i 11 u.b.a., który nie wymaga pozwolenia na broń w przypadku – odpowiednio – posiadania broni palnej pozbawionej cech użytkowych, posiadania broni palnej rozdzielnego ładowania, wytworzonej przed rokiem 1885 oraz replik tej broni, a także posiadania broni palnej alarmowej o kalibrze do 6 mm.

²¹ C. Kąkol, *Ustawa o broni...*, s. 343.

Niewątpliwie wpływ na to mają okoliczności samego porzucenia, np. w miejscu publicznym, w miejscu trudno dostępnym. Realizacja przestępstwa z art. 50 u.b.a. nie jest uzależniona od motywów (pobudek), jakimi kierował się sprawca, a także tego, jakie konsekwencje dla chronionego dobra nastąpiły.

Należy podkreślić, że przepis art. 50 u.b.a. nie jest jedynym tzw. przestępstwem pozakodeksowym, w którym broń palna stanowi znamię warunkujące jego byt. Do tego katalogu zaliczyć należy również czyn stypizowany w art. 59 ust. 1 Ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz.U. z 2019 r., poz. 2171 – dalej u.b.i.m.). Może on polegać m.in. na wniesieniu lub posiadaniu na imprezie masowej broni, w rozumieniu u.b.a. W piśmiennictwie sformułowano pogląd, że w przypadku pojęcia posiadania należy się odwoływać do rozumienia znamienia, jakie zostało wypracowane na podstawie art. 263 § 2 k.k.²². „Wniesienie” polega na takim działaniu sprawcy, które powoduje fizyczne przekroczenie przez przedmiot czynności wykonawczej (np. broni), wejścia do obiektu lub na teren, gdzie odbywa się impreza masowa (np. brama wejściowa). Wniesienie na stadion i ukrycie przed imprezą masową, np. petard czy rac oraz wykorzystanie ich dopiero w czasie trwania imprezy masowej, powinno stanowić jedynie zabronione posiadanie. W tym przypadku bowiem wniesienie nastąpiło przed imprezą masową i nie podlega penalizacji z art. 59 ust. 1 u.b.i.m. Jednak ujawnienie broni lub innego niebezpiecznego przedmiotu przed wejściem na teren, na którym odbywa się impreza (np. u osoby stojącej w kolejce do wejścia na otwarty już stadion), powinno być potraktowane jako usiłowanie dokonania czynu z art. 59 ust. 1 u.b.i.m.²³. Z ogólnego określenia przedmiotu czynności wykonawczej można wyciągnąć wniosek, że bezprawnością kryminalną będzie wniesienie lub posiadanie na takiej imprezie również broni palnej, której zakres zawiera się w pojęciu broni. Poza ww. odesłaniem do przepisów u.b.a., w u.b.i.m. brak jest jakichkolwiek konotacji normatywnych z tym aktem prawnym. Normę sankcjonowaną zawarto w u.b.i.m., której art. 8 ust. 2 zabrania wnoszenia na imprezę masową i posiadania przez osoby w niej uczestniczące broni lub innych niebezpiecznych przedmiotów, materiałów wybuchowych, wyrobów pirotechnicznych, materiałów pożarowo niebezpiecznych, napojów alkoholowych, środków odurzających lub substancji psychotropowych²⁴. Przedmiotem ochrony przepisu art. 59 u.b.i.m. jest w związku z tym przede wszystkim bezpieczeństwo osób przebywających na imprezie masowej. Nie budzi wątpliwości,

²² Idem, *Przestępstwa z nowej ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych*, „Prokuratura i Prawo” 2010, nr 3, s. 103.

²³ Ibidem, s. 105.

²⁴ Zob. C. Kąkol, *Bezpieczeństwo imprez masowych. Komentarz*, Warszawa 2021, s. 166–167.

że podczas takiego wydarzenia, które ze swej istoty skupia w tym samym miejscu i czasie, a dodatkowo na relatywnie niewielkiej przestrzeni, znaczną liczbą osób, dysponowanie bronią palną grozi spowodowaniem realnych niebezpieczeństw dla życia i zdrowia ludzkiego. W celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom zgromadzonym na takiej imprezie masowej ustawodawca wprowadził mechanizmy mające zapewnić, że broń palna nie zostanie wniesiona na imprezę masową lub nikt nie będzie jej posiadał. Służy temu przede wszystkim norma zawarta w art. 20 ust. 1 pkt 3 u.b.i.m., która uprawnia służby porządkowe i informacyjne do przeglądania zawartości bagaży i odzieży osób w przypadku podejrzenia, że te wnoszą lub posiadają przedmioty, których wnoszenie na imprezę masową i ich posiadanie w trakcie imprezy jest zabronione (art. 20 ust. 1 pkt 3 u.b.i.m.). Ujawnienie broni palnej przed wejściem do obiektu (na teren), gdzie przeprowadzana jest impreza masowa, powoduje obligatoryjnie odmowę wstępu przez służby porządkowe. Takie same konsekwencje powoduje odmowa poddania się czynności polegającej na przeglądaniu bagaży i odzieży (art. 22 ust. 1 pkt 1 lit. d-f u.b.i.m.).

W związku z powyższymi przepisami, dotyczącymi ograniczenia dysponowania bronią palną i amunicją na imprezie masowej, może się pojawić wątpliwość, jaką jest relacja tego zakazu karnego z przepisami u.b.a., które regulują możliwość wydania zezwolenia na posiadanie broni palnej i amunicji do niej. Chodzi w szczególności o ustalenie, czy uprawnienie (zezwolenie) do legalnego posiadania broni palnej jest w stanie przełamać zakaz posiadania (a także wniesienia) ich w warunkach imprezy masowej. Należy podkreślić, że żaden przepis u.b.i.m. nie rozstrzyga tej kwestii wprost. W tym zakresie w piśmiennictwie sformułowano pogląd, że nie ma znaczenia, czy uczestnik imprezy masowej legalnie posiada broń palną. Dysponowanie odpowiednim pozwoleniem komendanta (wojewódzkiego albo powiatowego) Policji, a w przypadku żołnierzy zawodowych – właściwego komendanta oddziału Żandarmerii Wojskowej, nie uprawnia uczestnika do wniesienia broni na imprezę masową ani posiadania jej w czasie trwania imprezy masowej²⁵. Dostrzeżono również, że art. 59 ust. 1 u.b.im. nie

²⁵ Idem, *Ustawa o broni...*, s. 486. W piśmiennictwie dostrzeżono jednak, że samo posiadanie pozwolenia albo jego brak może implikować konsekwencje w zakresie kwalifikacji prawnej. Mogą tu wystąpić różne konfiguracje, które zależą od tego, w jakim czasie sprawca wszedł w posiadanie broni, na którą nie ma zezwolenia. Jeżeli sprawca wszedł w jej posiadanie dopiero na imprezie masowej (np. znalazł, dostał od innej osoby), wówczas byłoby zasadne przyjęcie kwalifikacji z art. 59 ust. 1 u.b.i.m. i art. 263 § 2 w zw. z art. 11 § 2 k.k. Z kolei gdy sprawca posiadał bez zezwolenia broń jeszcze przed imprezą masową, wówczas odpowiedź na pytanie, jak zakwalifikować takie zachowanie, nie jest taka oczywista. Z jednej strony, ze względu na to, że przestępstwo nielegalnego posiadania broni jest występkiem trwałym, właściwe wydaje się przyjęcie kumulatywnej kwalifikacji prawnej z art. 263 § 2 k.k. i art. 59 ust. 1 u.b.i.m. Taka koncepcja byłaby uzasadniona zwłaszcza w sytuacji, gdy stan posiadania broni (przed imprezą, w jej trakcie, po jej zakończeniu) nie został przerwany. Z drugiej zaś na uwzględnienie zasługuje również stanowisko, według którego wymienione zachowania mogłyby zostać zakwalifikowane jako dwa czyny – jeden z art. 263 § 2 k.k., który obejmowałby okres posiadania broni przed imprezą masową (lub po jej zakończeniu), zaś drugi z art. 263 § 2 k.k. i art. 59 ust. 1 u.b.i.m. w zw. z art. 11 §

penalizuje wniesienia lub posiadania na imprezie masowej amunicji i istotnych części amunicji²⁶.

Normy prawne limitujące wolność dysponowania bronią palną zostały zawarte również w przepisach Ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze (Dz.U. z 2020 r., poz. 1970 ze zm.). Norma sankcjonowana w tym zakresie została wskazana w art. 116 ust. 1 ustawy Prawo lotnicze, w którym zabroniono członkom załogi oraz innym osobom wnoszenia i używania broni palnej oraz broni gazowej na pokład statku powietrznego. Naruszenie tej normy jest sankcjonowane przez przepis karny art. 212 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo lotnicze, który typizuje przestępstwo polegające na wniesieniu lub używaniu na pokładzie statku powietrznego broni palnej oraz broni gazowej. W treści tego przepisu znalazło się również odesłanie do art. 116 ust. 1 tejże ustawy. Realizacja przestępstwa została uzależniona od działania wbrew zakazowi wynikającemu z ww. przepisu²⁷. Warunek ten wyznacza zatem granice zakazu karnego jako węższe niż to zostało wskazane w art. 59 ust. 1 u.b.i.m., który nie zawiera żadnego odesłania do przepisu materialnoprawnego. Analiza znamion przestępstwa z art. 212 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo lotnicze prowadzi też do wniosku, że ustawodawca wskazał przedmioty czynności wykonawczej w oderwaniu od zakresowej definicji broni palnej z art. 4 ust. 1 pkt 1 u.b.a., która obejmuje również broń gazową. Wskazanie tej ostatniej w art. 212 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo lotnicze winno być uznane za zbędne *superfluum* ustawowe, albowiem w zakresie nazwy broń palna zawiera się zakres nazwy broń gazowa. Innymi słowy, od strony normatywnej, każda broń gazowa jest jednocześnie bronią palną²⁸.

2 k.k., który obejmowałby posiadanie jej na imprezie masowej; zob. C. Kąkol, *Bezpieczeństwo imprez masowych...*, s. 486–487 (wraz z podaną tam literaturą).

²⁶ Idem, *Przestępstwa z nowej ustawy...*, s. 107.

²⁷ Zakazu z art. 116 ust. 1 ustawy – Prawo lotnicze nie stosuje się do żołnierzy i funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, żołnierzy Żandarmerii Wojskowej oraz funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Policji, Straży Granicznej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Ochrony Państwa, którzy, bez zamiaru odbycia lotu, wykonują obowiązki służbowe na pokładzie statku powietrznego pozostającego na lotnisku albo lądowisku, funkcjonariuszy Straży Granicznej pełniących wartę ochronną, o której mowa w art. 186a ust. 1 ustawy – Prawo lotnicze (tzw. *sky marshalls*), a także żołnierzy i funkcjonariuszy służb, o których mowa w pkt 1, którzy podczas wykonywania przez nich obowiązków służbowych odbywają lot i odbyli szkolenie w zakresie zasad bezpieczeństwa na pokładzie statku powietrznego w przypadku użycia broni palnej lub środków przymusu bezpośredniego (art. 116 ust. 3 ustawy – Prawo lotnicze). Żołnierze i funkcjonariusze służb, wspomniani wyżej, którzy podczas wykonywania przez nich obowiązków służbowych odbywają lot, mają prawo do użycia na pokładzie statku powietrznego broni palnej lub środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1–4, 7, 11 i 13 Ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz.U. z 2019 r., poz. 2418), na zasadach i w sposób określony w tej ustawie. Zob. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lutego 2017 r. w sprawie wnoszenia broni palnej lub środków przymusu bezpośredniego na pokład statku powietrznego przez uprawnionych żołnierzy i funkcjonariuszy (Dz.U. 2017, poz. 402 ze zm.).

²⁸ Podobnie w: J. Walulik, *Komentarz do art. 212 ustawy – Prawo lotnicze*, [w:] *Prawo lotnicze. Komentarz*, red. M. Żylicz, Warszawa 2016, art. 212, Lex/el.

Na kanwie ww. regulacji, ograniczających możliwość wnoszenia broni palnej na pokład statku powietrznego, warto zauważyć, że w art. 35 ust. 2 u.b.a. zawarto blankietowe odesłanie, zgodnie z którym przewożenie broni i amunicji w kabinach pasażerskich statków powietrznych przez osoby inne niż specjalnie do tego upoważnione na podstawie odrębnych przepisów jest zakazane. Przepisy u.b.a. regulują wyłącznie tryb przewożenia broni i amunicji środkami transportu publicznego innymi niż kabiny pasażerskich statków powietrznych (art. 35 ust. 1 u.b.a.)²⁹.

Inne przestępstwo określone w ustawie Prawo lotnicze, w którym znamieniem jest broń palna, pozostaje czyn polegający na tym, że sprawca, używając broni, zniszczy lub poważnie uszkadza znajdujące się na lotnisku i niewykonujące operacji lotniczych statki powietrzne albo powoduje przerwę w działalności tego lotniska, zagrażając bezpieczeństwu tego lotniska (art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo lotnicze).

Regulacje prawnokarne zawarte w ustawie Prawo lotnicze, a dotyczące ograniczeń w dysponowaniu bronią palną, nie odnoszą się jedynie do sprawstwa polegającego na realizacji ww. czynów oraz do umyślnego działania sprawcy. W art. 212 ust. 2 omawianej ustawy stypizowano występki polegający na dopuszczeniu do popełnienia ww. czynów. Wymagane jest tu jednak wykazanie, że sprawca nie dopełnił ciążącego na nim obowiązku w zakresie takiego niedopuszczenia. W tym przypadku zachowanie sprawcy może polegać na zaniechaniu. W art. 212 ust. 3 ustawy zawarto z kolei typ przestępstwa polegającego na tym, że sprawca działa nieumyślnie.

Dysponowanie bronią palną i amunicją w świetle kodeksowych norm prawnokarnych

Przytoczone wyżej pozakodeksowe przepisy karne nie są jedynymi, które typizują przestępstwa skierowane wobec zachowań związanych z dysponowaniem bronią palną lub amunicją. Równoczesne funkcjonowanie regulacji kodeksowych i rozproszonych regulacji pozakodeksowych dowodzi, że mamy do czynienia z brakiem spójności systemowej w omawianym obszarze kryminalizacji. Kryterium różnicującym jest tu zakres przedmiotowy aktu prawnego, w którym takie przepisy karne zostały umieszczone. W przypadku kodeksu

²⁹ Zob. Rozporządzenie Ministrów Transportu i Gospodarki Morskiej oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 kwietnia 2000 r. w sprawie przewożenia broni i amunicji środkami transportu publicznego (Dz.U. 2000 nr 31, poz. 390 ze zm.).

karnego kryterium takie stanowi miejsce w strukturze wewnętrznej tego aktu prawnego związane z intytulacją rozdziałów determinowaną rodzajem chronionego dobra prawnego. Szczególną funkcję pełnią tu przepisy art. 263 k.k., które chronią, jako dobro główne, ogólnie pojmowany porządek publiczny. Najbardziej zbliżonym do przestępstwa z art. 50 u.b.a. jest to z art. 263 § 4 k.k., które polega na spowodowaniu utraty broni palnej lub amunicji. Pomijając w tym miejscu semantyczne dystynkcje w zakresie znamienia czynnościowego („porzuca” – art. 50 u.b.a., „powoduje utratę” – art. 263 § 4 k.k.), różnica między ww. typami czynów zabronionych ogniskuje się na znamieniu określającym stronę podmiotową oraz znamieniu określającym legalność dysponowania bronią palną lub amunicją będącymi przedmiotem przestępstwa. W przypadku art. 50 u.b.a. mamy do czynienia z występkiem, który może zostać popełniony – zgodnie z art. 8 k.k. – tylko umyślnie, przy czym w grę wchodzić może zarówno zamiar bezpośredni, jak i ewentualny. Z kolei w przypadku art. 263 § 4 k.k. penalizacji podlega tylko zachowanie nieumyślne, prowadzące do utraty broni palnej lub amunicji. Reguły ostrożności w zakresie dysponowania bronią palną i amunicją, których przestrzeganie ma nie dopuścić do nieumyślnej utraty broni, zawarte są zarówno w u.b.a., jak i w wydanych do niej aktach wykonawczych. Wskazać tu można np. art. 32 u.b.a., nakazujący przechowywanie i noszenie broni i amunicji w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osób uprawnionych, a także wydane na podstawie dyspozycji zawartej w art. 32 ust. 2 u.b.a. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 sierpnia 2014 roku w sprawie przechowywania, noszenia oraz ewidencjonowania broni i amunicji (Dz.U. poz. 1224 ze zm.), art. 36 u.b.a. określający reguły przesyłania broni i amunicji za pośrednictwem operatorów świadczących usługi pocztowe³⁰.

R. Rejmانيak wskazuje, że utrata o charakterze relewantnym prawnie następuje w wyniku niezachowania reguł ostrożności w obchodzeniu się z bronią palną w aspekcie jej posiadania, przechowywania i transportu. Istotą spowodowania utraty broni palnej lub amunicji jest utrata władztwa nad tymi przedmiotami³¹. Inną cechą odróżniającą oba typy czynów zabronionych stanowi kryterium legalności dysponowania bronią. Sprowadza się ono do tego, że w treści art. 50 u.b.a. ustawodawca nie zamieścił znamienia wyłączającego odpowiedzialność karną w sytuacji niezgodnego z prawem pozostawiania broni palnej lub amunicji w dyspozycji sprawcy, natomiast w art. 263 § 4 k.k. uzależnił taką odpowiedzialność od wykazania, że broń palna lub amunicja, którą sprawca nieumyślnie utracił, pozostawała, zgodnie z prawem, w jego dyspozycji. Nie należy utożsamiać tego ostatniego kryterium

³⁰ Por. R. Mikowski, *Przesłanki odpowiedzialności za naruszenie obowiązków wynikających z pozwolenia na broń palną*, No 3953, „Nowa Kodyfikacja Prawa Karnego” 2019, t. LIII, s. 213–217.

³¹ R. Rejmانيak, *Wyrabianie, handel i posiadanie...*, s. 209–210.

legalności jedynie z sytuacją pozostawiania broni palnej lub amunicji w dyspozycji określonej osoby jedynie na podstawie pozwolenia na broń, o którym jest mowa w art. 10 u.b.a.³². R. Rejmaniak przekonuje, że o tym, czy dana osoba dysponować będzie bronią palną lub amunicją zgodnie z prawem, decydować będą przepisy u.b.a., ale sprawcą tego przestępstwa może być każda osoba legalnie dysponująca bronią palną lub amunicją, również na podstawie przepisów szczególnych, jak np. funkcjonariusz służby mundurowej czy rusznikarz prowadzący działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania i naprawiania broni³³. Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 25 u.b.a. posiadacz broni w przypadku jej utraty jest zobowiązany niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin od tej chwili, zawiadomić o tym Policję albo Żandarmerię Wojskową³⁴.

Znaczącym przejawem braku spójności systemowej w zakresie kryminalizacji zachowań dotyczących dysponowania bronią palną i amunicją jest również art. 263 § 2 k.k. Stypizowane w nim przestępstwo, polegające na posiadaniu bez wymaganego zezwolenia broni palnej lub amunicji, wprost sankcjonuje naruszenie norm określających wymagania legalnego posiadania broni palnej lub amunicji. Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 27 czerwca 2002 r., sygn. II AKa 149/02, „[...] przez posiadanie w rozumieniu prawa karnego należy rozumieć każde faktyczne władanie rzeczą lub mieniem, bez odwoływania się do cywilistycznych konstrukcji posiadania [...]”. W podobny sposób wypowiedział się Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 1 lipca 2014 r., sygn. II AKa 161/14, w którym stwierdził, że „[...] Pojęcie posiadania zawartego w art. 263 § 2 k.k. to pojęcie oderwane od cywilistycznego ujęcia. Odpowiada znaczeniu nadawanemu mu w języku etnicznym, oznaczając każde faktyczne władanie czymś zarówno jako właściciel, ale i bez chęci zatrzymania dla siebie np. tylko, by używać krótkotrwale, czy za kogo innego [...]”. Warto też przytoczyć wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 28 czerwca 2017 r., sygn. II AKa 288/16, który – dochodząc do podobnych wniosków – stwierdza, że „[...] Przez posiadanie w rozumieniu art. 263 § 2 k.k. należy rozumieć każde faktyczne, nawet krótkotrwale władanie rzeczą, zarówno jako właściciel, ale i bez chęci zatrzymania dla siebie, np. tylko aby używać chwilowo, czy za kogoś innego, z zamiarem przywłaszczenia lub bez, czy przechowanie z upoważnienia innej osoby. Posiadanie charakteryzują takie czynności, jak mieć, trzymać,

³² Por. R. Jancewicz, L.A. Niewiński, *Odpowiedzialność karna na tle art. 263 k.k.*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 2005, nr 1, s. 7.

³³ R. Rejmaniak, *Wyrabianie, handel i posiadanie...*, s. 208.

³⁴ Niedopełnienie tego obowiązku jest wykroczeniem z art. 51 ust. 2 pkt 2 u.b.a. Krytyczne uwagi na temat obowiązku zawiadomienia o utracie broni palnej, głównie w aspekcie zasady *nemo se ipsum accusare tenetur*, zob. w R. Rejmaniak, *Obowiązek zawiadomienia o utracie broni palnej*, „Prokuratura i Prawo” 2017, nr 5, s. 13 i nast.

utrzymać czy dysponować. Co istotne, omawiany występki może zostać popełniony nie tylko przez działanie, ale i zaniechanie, a sprawca tego przestępstwa może być posiadaczem broni lub amunicji, nawet jeśli ich nie widział i nie dotykał [...]”. Przepis art. 263 § 2 k.k. ma charakter blankietowy, ponieważ określenie zakresu bezprawności wymaga sięgnięcia do pozakodeksowych regulacji prawnych³⁵. Wyznaczające obszar bezprawności normy sankcjonowane zostały zapisane w szczególności w art. 2 i 9 u.b.a. W pierwszym z nich ustanowiono zasadę określającą zakres reglamentacji broni i amunicji w polskim porządku prawnym. W odniesieniu do problematyki posiadania broni i amunicji obowiązuje *a contrario* zasada, że jest ono dozwolone tylko w przypadkach określonych w ustawie. Na podstawie u.b.a. przypadki takie wskazano w art. 9. W odniesieniu do broni palnej i amunicji do niej w art. 9 ust. 1 u.b.a. sprecyzowano, że można je posiadać na podstawie pozwolenia na broń wydanego przez właściwego ze względu na miejsce stałego pobytu zainteresowanej osoby lub siedzibę zainteresowanego podmiotu komendanta wojewódzkiego Policji, a w przypadku żołnierzy zawodowych – na podstawie pozwolenia wydanego przez właściwego komendanta oddziału Żandarmerii Wojskowej. Pozwolenie na broń jest wydawane na czas nieokreślony (art. 9 ust. 6 u.b.a.). W art. 9 ust. 7 u.b.a. zawarto ustawowe rozszerzenie zakresu pozwolenia na broń palną bojową, które zostało wydane w celach ochrony osobistej oraz ochrony osób i mienia, Pozwolenie takie *ipso iure* stanowi jednocześnie pozwolenie na broń gazową i alarmową, co w praktyce oznacza, że posiadacz takiego rodzaju broni nie narusza zakazu karnego zawartego w art. 263 § 2 k.k. Szczególna sytuacja normatywna następuje m.in. w przypadku przedsiębiorców, którzy uzyskali koncesje na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie usług ochrony osób i mienia, podmiotów prowadzących strzelnice, szkół, organizacji sportowych i łowieckich, stowarzyszeń obronnych w celu szkolenia i realizacji ćwiczeń strzeleckich lub innych placówek oświatowych oraz organizatorów kursów, kształcących w zawodzie pracownika ochrony (art. 29 ust. 1 u.b.a.). Podmiotom takim wydaje się pozwolenie na broń na okaziciela (tzw. świadectwo broni). Organem wydającym jest właściwy ze względu na miejsce stałego pobytu zainteresowanej osoby lub siedzibę zainteresowanego podmiotu komendant wojewódzki Policji.

Rozważając problematykę zakresu kryminalizacji art. 263 § 2 k.k., nie można stracić z pola widzenia wyłączeń z art. 11 u.b.a., które w pewnej części obejmują zachowanie polegające na posiadaniu określonego rodzaju broni. Poza zakresem kryminalizacji art. 263 § 2 k.k. jest posiadanie broni palnej rozdzielnego ładowania, wytworzonej przed rokiem 1885 oraz replik

³⁵ Por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2018 r., sygn. IV KK 348/17.

tej broni (pkt 10) oraz posiadanie broni palnej alarmowej o kalibrze do 6 mm (pkt 11). W przypadku posiadania tych kategorii broni palnej nie jest wymagane pozwolenie.

Warto zauważyć brak spójności językowej między normami sankcjonowanymi i sankcjonującymi. O ile od strony semantycznej kwestia ta nie nastrocza znaczących trudności, o tyle od strony zasad poprawnej legislacji może budzić uzasadnione wątpliwości. Chodzi o to, że w przepisach u.b.a. ustawodawca posługuje się określeniem „pozwolenie”, natomiast w art. 263 § 2 k.k. jest mowa o „zezwoleń” na posiadanie broni palnej lub amunicji. Zdaniem R. Rejmaniaka wydaje się, że pojęcie „zezwoleń” ma szerszy zakres niż pozwolenie użyte w u.b.a. Choć w języku ogólnym zwroty te mają charakter synonimiczny, to terminowi „pozwolenie” w u.b.a. nadane zostało węższe znaczenie, jest nim bowiem decyzja właściwego organu przyznająca uprawnienie do posiadania broni palnej i amunicji do tej broni osobie fizycznej lub podmiotowi zbiorowemu (tzw. świadectwo broni). W ocenie R. Rejmaniaka zasadne więc jest przyjęcie, że zwrot „zezwoleń”, użyty przez ustawodawcę w art. 263 § 2 k.k., interpretowany powinien być w taki sposób, w jaki jego znaczenie wytyczone jest dyrektywą języka ogólnego³⁶.

Znamię braku wymaganego zezwolenia jest również charakterystyczne dla występkę z art. 263 § 1 k.k., który polega na wyrabianiu broni palnej albo amunicji lub handlu nią. Przepisy u.b.a. w zasadzie nie zawierają reguł określających kryteria legalności wyrabiania i handlu broni palnej albo amunicji. W art. 1 u.b.a., który wyznacza zakres przedmiotowy tego aktu prawnego, kwestia ta została pominięta³⁷. Nie zmienia to faktu, że normą sankcjonowaną w odniesieniu do odmiany polegającej na nielegalnym wyrabianiu może być norma zakazująca z art. 6 ust. 1 u.b.a. Zgodnie z nią zabronione jest dokonywanie przeróbek broni zmieniających jej rodzaj, kaliber lub przeznaczenie, a w szczególności przerabianie broni przystosowanej wyłącznie do amunicji wypełnionej chemicznymi środkami obojętniającymi lub do amunicji ślepej, dostosowujące ją do wystrzelenia pocisku z lufy albo z elementu zastępującego lufę w wyniku działania sprężonych gazów powstających na skutek spalania materiału miotającego. Z kolei w ust. 2 tego artykułu zawarto domniemanie prawne, że wszystkie ww. formy przeróbek broni uważa się za wyrób broni. Zdaniem Zbigniewa Ćwiąkałskiego przez „handel” należy rozumieć obrót bronią w każdej postaci. Chodzi więc o kupno, sprzedaż,

³⁶ R. Rejmaniak, *Wyrabianie, handel i posiadanie...*, s. 184.

³⁷ Zob. Ustawa z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz.U. z 2020 r., poz. 1545 ze zm.), Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa (Dz.U. z 2020 r., poz. 509). Szerzej zob. R. Rejmaniak, *Wyrabianie, handel i posiadanie...*, s. 216 i nast.

zamianę, wymianę, najem, dzierżawę i inne formy transakcji spotykane w obrocie gospodarczym w wymiarze zarówno hurtowym, jak i detalicznym, których celem jest osiągnięcie zysku, choć niekoniecznie w konkretnym przypadku zysk ten musi być osiągnięty³⁸.

Odmierna sytuacja prawna sprawcy została wskazana w występku z art. 263 § 3 k.k. Sprawcą tego czynu może być jedynie osoba, która ma zezwolenie na posiadanie broni palnej lub amunicji, co świadczy również o tym, że jest to przestępstwo indywidualne. Ustawodawca określił dwie alternatywnie ujęte odmiany tego przestępstwa. Pierwsza polega na udostępnieniu broni palnej lub amunicji, a druga na przekazaniu broni palnej lub amunicji osobie nieuprawnionej. Wymóg pierwotnej legalności posiadania broni palnej lub amunicji przez sprawcę kieruje poszukiwania norm sankcjonowanych, określających reguły takich zachowań, do przepisów u.b.a. Od strony czysto leksykalnej należy stwierdzić, że przepisy u.b.a. nie określają reguł „udostępniania” czy „przekazywania” broni palnej lub amunicji³⁹. Zdaniem Z. Ćwiąkalskiego „udostępnienie” może nastąpić w każdej formie, zarówno przez działanie, jak i zaniechanie. Należy przez to pojęcie rozumieć umożliwienie wejścia osobie nieuprawnionej w dowolnej formie w posiadanie broni lub amunicji, poza bezpośrednim jej przekazaniem lub przesłaniem tej osobie (np. zezwolenie na zabranie jej z magazynu, powierzenie kluczy do szafy z bronią lub amunicją, pozostawienie w miejscu ogólnie dostępnym, pozostawienie w szafie pancerniej, ale niezamkniętej, wręczenie pozwolenia umożliwiającego odebranie broni lub amunicji)⁴⁰. Z kolei „przekazaniem” będzie wręczenie lub przesłanie broni lub amunicji osobie nieuprawnionej przez samego sprawcę lub z jego upoważnienia przez inną osobę (np. przesłanie przez członka rodziny lub kuriera)⁴¹.

Osobą nieuprawnioną może być osoba, która nie ma żadnego zezwolenia na posiadanie broni palnej lub amunicji i ta formalnie dysponująca zezwoleniem, lecz takim, które nie uprawnia jej do posiadania udostępnianej lub przekazywanej jej broni palnej lub amunicji⁴².

³⁸ Z. Ćwiąkalski, [w:] *Kodeks karny. Część szczególna*, t. II, część II. *Komentarz do art. art. 212–277d*, red. W. Wróbel, A. Zoll, Warszawa 2017, art. 263, Lex/el. Por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 21 marca 2001 r., sygn. II AKa 28/01; wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2002 r., sygn. II KKN 269/01.

³⁹ Na temat praktycznych uwag dotyczących zakresu kryminalizacji przepisu art. 263 § 3 k.k. zob. B. Bacia, *Prawo dostępu...*, s. 192–193.

⁴⁰ Z. Ćwiąkalski, [w:] *Kodeks karny...*

⁴¹ Ibidem.

⁴² Zgodnie z art. 10 ust. 4 u.b.a. pozwolenie na broń uprawnia do posiadania tylko określonych rodzajów broni i amunicji do niej, a determinowanych ustalonymi celami wydania pozwolenia. Przykładowo w przypadku celów ochrony osobistej można posiadać m.in. broń palną: bojową, gazową, alarmową w postaci pistoletów lub rewolwerów centralnego zapłonu o kalibrach od 6 mm do 12 mm, a w przypadku celów ochrony osób lub mienia można posiadać ww. rodzaje broni, a także m.in. pistolety maszynowe o kalibrze od 6 mm do 12 mm, strzelby powtarzalne o kalibrze wagomiarowym 12 czy karabinki samoczynne o kalibrze od 5,45 mm do 7,62 mm.

Warto też zauważyć, że w pozwoleniu na broń określa się cel, w jakim zostało wydane oraz rodzaj i liczbę egzemplarzy broni (art. 12 ust. 1 u.b.a.). Wyłomem od generalnego zakazu zbywania broni z art. 2 u.b.a. jest przepis art. 21 ust. 1 u.b.a., który dopuszcza zbywanie broni i amunicji do tej broni pomiędzy osobami posiadającymi pozwolenie na ten sam rodzaj broni⁴³. Z perspektywy zakresu kryminalizacji art. 263 § 3 k.k. ważna jest też zasada z art. 28 u.b.a., która wyznacza ramy legalnego użyczenia broni innym osobom. Zgodnie z nią broń odpowiadająca celom łowieckim i broń odpowiadająca celom sportowym oraz amunicja do takiej broni może być użyczana osobom posiadającym pozwolenie na broń wydane w celach łowieckich lub sportowych. Jeżeli ww. zachowania, tj. zbycie i użyczenie, polegają na faktycznym udostępnieniu lub przekazaniu broni palnej lub amunicji osobie, która nie jest wymieniona w przepisach art. 21 ust. 1 u.b.a. i art. 28 u.b.a., ich sprawca może podlegać odpowiedzialności karnej z art. 263 § 3 k.k.

Przepisy art. 263 k.k. nie są jedynymi, których ustawowym znamieniem przestępstwa jest broń palna. W k.k. funkcjonują typy przestępstw, dla których użycie albo posłużenie się bronią palną jest okolicznością zaostrzającą odpowiedzialność karną. Zasadnicza różnica między grupą przestępstw z art. 263 k.k. a pozostałą kodeksową grupą przestępstw, dla których broń palną stanowi znamię, polega w dużym uproszczeniu na tym, że dla tej pierwszej broń palną stanowi przedmiot czynności wykonawczej, a dla drugiej – narzędzie przestępstwa. W tych ostatnich przypadkach sprawca odpowiada karnie na podstawie przepisu konstytuującego typ kwalifikowany danego przestępstwa albo tego typizującego odrębne, specyficzne dla takiego zachowania, przestępstwo. Użycie albo posłużenie się bronią palną, jako okoliczność towarzysząca samemu przestępstwu, powoduje zwiększenie stopnia niebezpieczeństwa dla życia lub zdrowia albo mienia, co implikuje surowszą odpowiedzialność karną. R. Rejmianiak uzasadnia taką politykę kryminalną tym, że użycie broni palnej, jako przedmiotu zaprojektowanego do zabijania, ze względu na jej szybkość i wysoką skuteczność, w zasadzie całkowicie pozbawia ofiarę możliwości obrony. Cechy broni palnej czynić więc z niej mogą pożądaną narzędzie do popełniania przestępstw⁴⁴. Z taką sytuacją możemy mieć do czynienia w przypadku brania udziału w bójce lub pobiciu człowieka. Ustawowy opis przestępstwa z art. 158 § 1 k.k. nie przewiduje znamienia w postaci użycia broni palnej. Negatywne dla życia lub zdrowia człowieka zagrożenia takiego działania zostały ujęte przez ustawodawcę jako spowodowanie narażenia człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo

⁴³ Por. art. 51 ust. 1 u.b.a., który kryminalizuje jako wykroczenie zbycie broni pneumatycznej, miotacza gazu obezwładniającego lub narzędzia albo urządzenia, którego używanie może zagrażać życiu lub zdrowiu.

⁴⁴ R. Rejmianiak, *Wyrabianie, handel i posiadanie...*, s. 10–11.

nastąpienie skutku określonego w art. 156 § 1 lub w art. 157 § 1 k.k. Użycie broni palnej w bójce lub pobiciu implikuje podleganie nie tylko surowszej sankcji karnej (kara pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8, a nie kara pozbawienia wolności do lat 3), ale również za inny typ przestępstwa, tj. z art. 159 k.k. W wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 24 stycznia 2020 r., sygn. II AKa 168/19, przyjęto, że

[...] Dla przyjęcia kwalifikacji prawnej z art. 159 k.k. istotna jest zatem właściwość przedmiotu jako niebezpiecznego w użyciu podczas bójki lub pobicia. Z przepisu art. 159 k.k. odpowiada sprawca, który przedmiotu niebezpiecznego używa, to jest posługuje się nim w realizacji znamion bójki lub pobicia, by wystąpiły skutki z art. 158 k.k. Samo posiadanie takiego przedmiotu nie wyczerpuje znamienia tego przepisu. [...] *Ratio* przepisu art. 159 k.k. wynika stąd, że jakiegokolwiek użycie w bójce lub pobiciu przedmiotów niebezpiecznych, zwiększa możliwość doznania przez uczestników ciężkich obrażeń ciała, a nawet śmierci [...].

Użycie broni palnej należy również do znamion przestępstwa z art. 223 § 1 k.k. (czynna napaść na funkcjonariusza publicznego lub osobę do pomocy mu przybraną). Takie zachowanie sprawcy jest równoważne czynnej napaści realizowanej przez co najmniej dwie osoby, które broni palnej nie używają. Na podstawie art. 223 § 1 k.k. użycie broni palnej zostało zrównane z użyciem przez sprawcę noża lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu albo środka obezwładniającego. Z podobną konstrukcją znamion mamy do czynienia w art. 280 § 2 k.k., który określa typ kwalifikowany przestępstwa rozboju. Niezależnie od możliwych wariantów zachowania się sprawcy lub sprawców, ustawodawca wymaga posłużenia się bronią palną, nożem lub innym podobnie niebezpiecznym przedmiotem lub środkiem obezwładniającym.

W świetle wcześniej przedstawionych przestępstw, w których określona aktywność sprawcy dysponującego bronią palną sprowadza się do jej użycia, w art. 280 § 2 k.k. ustawodawca wymaga posłużenia się nią, a nie użycia jej. Określenie „posługuje się” jest interpretowane szerzej niż termin „używa” z art. 159 k.k. i art. 223 § 1 k.k. Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z dnia 14 października 2004 r., II AKa 182/04, stanął na stanowisku, że

[...] „Posługiwanie się” w rozumieniu art. 280 § 2 k.k. odnoszące się do broni palnej, noża lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu lub środka obezwładniającego ma szerszy zakres niż określenie „używanie” w rozumieniu art. 159 k.k. [...] Pogląd ten skutkuje jedynym logicznym i zgodnym z wykładnią gramatyczną obu wyżej wymienionych przepisów wnioskiem, iż zakres przedmiotowy posługiwania się wyżej wymienionymi przedmiotami wyrażony w art. 280 § 2 k.k. pochłania zakres używania tych przedmiotów w rozumieniu art.

159 k.k., natomiast nie występuje podobna zależność odwrotna. W takim więc przypadku, tj. ustalenia [...] iż sprawca czynu swym zachowaniem wyczerpuje zarówno znamię posługiwania się nożem w rozumieniu art. 280 § 2 k.k., jak i używania noża w rozumieniu art. 159 k.k. – mamy do czynienia z pozornym zbiegiem przepisów ustawy i dlatego czyn ten nie może zostać zakwalifikowany jako zbieg kumulatywny przepisów ustawy [...].

Z kolei Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 30 kwietnia 2014 r., II AKa 108/14, orzekł, że

[...] Używaniem jest faktyczne zastosowanie przedmiotu (np. zadanie nim ciosu), natomiast „posługiwaniem się” może być zarówno użycie, jak i straszenie przedmiotem (zademonstrowanie gotowości użycia broni, noża lub innego niebezpiecznego przedmiotu w celu pokonania oporu pokrzywdzonego [...]).

Warto też zauważyć, że na tle wcześniejszych typów czynów zabronionych rozbój z art. 280 § 2 k.k. jest jedynym, który stanowi zbrodnię (sprawca podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3).

Zgodnie z intytucją rozdziałów k.k. wskazane przepisy karne chronią różnicowane rodzajowo dobra prawne. Należą do nich życie i zdrowie (art. 159 k.k.), działalność instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego (art. 223 § 1 k.k.) oraz mienie (art. 280 § 2 k.k.).

Jest oczywiste, że użycie (posłużenie się) broni palnej towarzyszy realizacji wielu innych przestępstw, dla których zachowanie takie nie jest znamieniem ustawowym. Do najbardziej reprezentatywnego przykładu takiego przestępstwa zalicza się zabójstwo (art. 148 § 1 k.k.). Ustawodawca zdecydował jednak, że tylko w trzech ww. przepisach użycie (posłużenie się) bronią palną jest okolicznością warunkującą popełnienie określonego typu przestępstwa. W pozostałych przypadkach zachowanie takie jest okolicznością irrelevantną dla bytu przestępstwa, ale winno wpływać – jako okoliczność obciążająca – zarówno na stopień społecznej szkodliwości czynu, jak i wymiar kary.

Zakończenie

Polski model dostępu do broni palnej i amunicji jest oceniany jako restrykcyjny, a w wielu wypadkach posługuje się dodatkowo dyskrejonalnymi i niejasnymi kryteriami. Niezależnie od przypadków bezprawnego dysponowania bronią palną lub amunicją, w polskim

systemie prawnym funkcjonują regulacje, które mają za zadanie przeciwdziałać naruszeniom powodowanym przez legalnych posiadaczy tych przedmiotów. Zaprezentowane powyżej przepisy karne stanowią przykładową ilustrację polityki kryminalnej ustawodawcy w penalizacji naruszeń w ramach dysponowania bronią palną i amunicją. *Prima facie* system prawnokarnej reakcji na naruszenia w zakresie dysponowania bronią palną i amunicją jawi się jako niespójny, w którym regulacje prawne pozostają rozproszone w różnych aktach prawnych, a w niektórych przypadkach posługują się również podobnymi znamionami czynnościowymi. Mamy do czynienia z równoległym obowiązywaniem dwóch systemów – kodeksowym i pozakodeksowym. Do pewnego stopnia może to być uzasadnione materią podlegającą regulacji ustawowej. Trudno jednak zaaprobować jednoczesne funkcjonowanie np. przepisów z art. 263 k.k. oraz art. 50 u.b.a. Należy zauważyć, że w przypadku systemu kodeksowego nie jest też do końca jasne, jakie kryteria zdecydowały o przyjęciu znamienia broń palna w przepisach art. 159 k.k., art. 223 § 1 k.k. czy art. 280 § 2 k.k., a nie w innych, które faktycznie mogą zostać popełnione z użyciem broni palnej, np. zabójstwo czy spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. Niezależne od powyższych uwag wskazać należy, że zaprezentowane typy przestępstw mają charakter formalny, tj. zostają popełnione wraz z określonym zachowaniem się sprawcy. Powodują one abstrakcyjne zagrożenie dla chronionych dóbr prawnych, co oznacza, że kryminalizacja odbywa się na przedpolu naruszenia określonych dóbr prawnych. Ma to przede wszystkim walor prewencyjny, który oznacza, że zakazem kryminalnym objęte jest zachowanie, które, samo w sobie, nie powoduje realnego zagrożenia. Zagrożenie takie może jednak zaistnieć wskutek zaistnienia dodatkowych, nieprzewidzianych w przepisie karnym, okoliczności następujących pod dokonaniu przestępstw, o których była mowa.

Bibliografia

1. Bacia B., *Prawo dostępu do broni palnej*, Warszawa 2018.
2. Barczak-Oplustil A., Sroka T., [w:] *System Prawa medycznego, t. 1, Szczególne świadczenia zdrowotne*, red. L. Bosek, A. Wnukiewicz-Kozłowska, Warszawa 2018, s. 819–823.
3. Bomanowski B., Kurczewska A., *Prawne i kryminologiczne aspekty reglamentacji dostępu do broni palnej*, [w:] *III Dni Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego. Materiały z konferencji*, red. M. Zelek, Rzeszów 2009.

4. Ćwiąkański Z., [w:] *Kodeks karny. Część szczególna. Tom II. Część II. Komentarz do art. art. 212-277d*, red. W. Wróbel, A. Zoll, Warszawa 2017, art. 263, Lex/el.
5. Jancewicz R., Niewiński L.A., *Odpowiedzialność karna na tle art. 263 k.k.*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 2005, nr 1, s. 6–17.
6. Kąkol C., *Bezpieczeństwo imprez masowych. Komentarz*, Warszawa 2021.
7. Kąkol C., *Przestępstwa z nowej ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych*, „Prokuratura i Prawo” 2010, nr 3, s. 94–120.
8. Kąkol C., *Ustawa o broni i amunicji. Komentarz*, Warszawa 2021.
9. Niewiński L.A., *Zakres reglamentacji dostępu do broni palnej jako forma ograniczenia prawa podmiotowego obywatela*, „Studia Prawnoustrojowe” 2006, nr 6, s. 241–252.
10. Mikowski M., *Kilka uwag o podstawach prawnych ograniczeń dostępu do broni palnej w Polsce*, „Przegląd Prawa i Administracji” 2018, t. CXV, s. 163–174.
11. Mikowski M., *Kilka uwag o prawnych formach działania administracji w zakresie dostępu do broni palnej*, [w:] *Administracja publiczna pod rządami prawa. Księga pamiątkowa z okazji 70 – lecia urodzin prof. zw. dra hab. Adama Błasia*, red. J. Korczak, Wrocław 2016, s. 337–349.
12. Mikowski R., *Przesłanki odpowiedzialności za naruszenie obowiązków wynikających z pozwolenia na broń palną*, „Nowa Kodyfikacja Prawa Karnego” 2019, LIII No 3953, s. 211–231.
13. Pawlaczyk B., *Teoretyczne i praktyczne problemy dostępu do broni palnej wobec poglądów młodych Polaków*, „Ante Portas – Studia nad Bezpieczeństwem” 2016, nr 2 (7), s. 14–18.
14. Rejmianiak R., *Obowiązek zawiadomienia o utracie broni palnej*, „Prokuratura i Prawo” 2017, nr 5.
15. Rejmianiak R., *Wyrabianie, handel i posiadanie broni palnej oraz amunicji w Polsce. Aspekty karnoprawne i kryminologiczne*, Toruń 2019.
16. Walulik J., [w:] *Prawo lotnicze. Komentarz*, red. M. Żylicz, Warszawa 2016, art. 212, Lex/el.
17. Wiśniewski B., *Dostęp do broni, prawo czy przywilej?* [w:] *Identyfikacja granic wolności i praw jednostki. Prawnoporównawcza analiza tożsamego przypadku pod kątem praktyki stosowania prawa amerykańskiego i polskiego*, red. M. Jabłoński, Wrocław 2016, s. 301–324.

Orzecznictwo

1. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 21 marca 2001 r., sygn. II AKa 28/01.
2. Wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2002 r., sygn. II KKN 269/01.
3. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 5 marca 2013 r., sygn. II OSK 2088/11.
4. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2018 r., sygn. IV KK 348/17.
5. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 24 czerwca 2020 r., sygn. II SA/Wa 2077/19.
6. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 17 lipca 2020 r., sygn. II SA/Wa 1800/19.
7. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 20 lipca 2020 r., sygn. II SA/Wa 2277/19.
8. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 5 sierpnia 2020 r., sygn. II SA/Wa 1113/19.
9. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 9 września 2020 r., sygn. II SA/Wa 1661/19.
10. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 14 października 2020 r., sygn. II SA/Wa 727/20.
11. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 5 lutego 2021 r., sygn. II SA/Wa 777/20.
12. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 2 marca 2021 r., sygn. II SA/Wa 763/20.

Akty prawne

1. Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa (Dz.U. z 2020 r., poz. 509).
2. Ustawa z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz.U. z 2020 r., poz. 1545 ze zm.).
3. Dyrektywa Rady 91/477/EWG z dnia 18 czerwca 1991 r. w sprawie kontroli nabywania i posiadania broni (Dz. Urz. WE L 256, s. 51).

4. Uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2004 r., I KZP 39/03.
5. Rozporządzenie Ministrów Transportu i Gospodarki Morskiej oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 kwietnia 2000 r. w sprawie przewożenia broni i amunicji środkami transportu publicznego (Dz.U. 2000 nr 31, poz. 390 ze zm.).

Słowa kluczowe: broń palna, zezwolenie, przestępstwo, posiadanie, porzucenie, nieumyślna utrata

Key words: firearm, authorization, crime, possession, abandonment, unintentional loss

Summary

Limits of firearm and ammunition disposal in the light of criminal law standards-selected issues

Access to firearm and ammunition in the Polish legal system is strictly regulated. Obtaining a permit to possess firearm and ammunition does not mean, however, that its beneficiary is free to dispose of and possess them in all circumstances. The model adopted by the legislator significantly limits the legal possessor ability to possess firearm and ammunition in certain factual situations, while the violation of the norms in this respect sanctions, inter alia, at the level of criminal law. The article presents selected criminal law regulations that provide for the indicated restrictions, paying attention to their dispersion in the legal system and looking for the reasons for criminalizing the behaviors specified therein.